

IR-XIV.432.3.174.2022

DECYZJA nr 220 / 23
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 25 stycznia 2023 r.

podjęta przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020:

w składzie:

- 1) Marek Bogusławski - Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego
- 2) Tomasz Jamka - Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
- 3) Marek Jońca - Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

Na podstawie art. 60 pkt 6, art. 61 ust. 1 pkt 2 lit. a i ust. 4, art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b oraz art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), oraz art. 6 i art. 9 ust. 1 pkt 2, ust. 2 pkt 8 i 9 lit. b ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), 41 ust. 2 pkt 4 oraz art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), art. 104 i art. 107 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm.)

w sprawie:

wszczętej na wniosek Beneficjenta: Gminy Obrazów z siedzibą Obrazów 84, 27-641 Obrazów NIP: 8641751916, REGON: 830409761 w przedmiocie udzielenia ulgi w postaci umorzenia odsetek od należności określonych decyzją Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 163/22 z dnia 25 maja 2022 r. utrzymaną w mocy decyzją Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 186/22 z dnia 31 sierpnia 2022 r.

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 orzeka:

odmówić Beneficjentowi: Gminie Obrazów z siedzibą Obrazów 84, 27-641 Obrazów NIP: 8641751916, REGON: 830409761 udzielenia ulgi w postaci umorzenia odsetek od należności określonych decyzją Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 163/22 z dnia 25 maja 2022 r. utrzymaną w mocy decyzją Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 186/22 z dnia 31 sierpnia 2022 r.

UZASADNIENIE

W dniu 31 sierpnia 2022 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (zwaną dalej „Instytucją Zarządzającą”, „IZ” lub „Organem”) wydał decyzję administracyjną nr 186/22 z dnia 31 sierpnia 2022 r. (zwaną dalej „decyzją”) utrzymującą w mocy decyzję Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 163/22 z dnia 25 maja 2022 r. zobowiązującą Gminę Obrazów (zwaną dalej „Beneficjentem” bądź „Stroną”) do zwrotu dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (zwanego dalej „EFRR”) wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, udzielonego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (zwany dalej: „RPOWŚ 2014-2020”) na podstawie umowy nr RPSW.03.01.00-26-0030/17-00 zawartej w dniu 13 kwietnia 2018 r. o dofinansowanie projektu pn.: „Ekoenergia w Gminach Obrazów, Wilczyce, Sadowie, Wojciechowice, Waśniów” (zwaną dalej „umową o dofinansowanie”). W przewidzianym w prawie terminie Strona przekazała, za pośrednictwem Organu, do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach skargę na decyzję nr 186/22 z dnia 31 sierpnia 2022 r. utrzymującą w mocy decyzję nr 163/22 z dnia 25 maja 2022r. Zarządu Województwa Świętokrzyskiego, wnosząc o jej uchylenie oraz o umorzenie postępowania administracyjnego w całości. W dniu 08 grudnia 2022 r. na mocy wyroku sygn. I SA/Ke 507/22 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach oddalił przedmiotową skargę. Wyrok nie jest prawomocny, Beneficjent złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia.

W dniu 28 października 2022 r. na podstawie decyzji 186/22 z dnia 31 sierpnia 2022 r. utrzymującej w mocy decyzję 163/22 z dnia 25 maja 2022 r. Beneficjent dokonał na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej częściowej wpłaty (kwoty należności bez wymaganych odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych) w wysokości 428 852,76 zł.

Na podstawie art. 67 ust. 1 w związku z art. 60 pkt 6 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.) zwana dalej „u.f.p.” do spraw dotyczących należności z tytułu zwrotu płatności dokonanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2022, poz. 2000 z późn. zm.) zwany dalej „k.p.a” i odpowiednio przepisy Działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2022.2651 z późn. zm.) zwana dalej: „Ordynacją podatkową”.

Z mocy art. 53 § 1 Ordynacji podatkowej zaległości podatkowej towarzyszą odsetki za zwłokę. Stosownie do art. 55 § 2 Ordynacji podatkowej jeżeli, dokonana przez podatnika wpłata nie pokrywa zaległości podatkowej wraz z odsetkami wpłatę zalicza się proporcjonalnie na poczet zaległości i kwoty odsetek w stosunku w jakim w dniu wpłaty pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek.

Stosując ww. przepisy odpowiednio do zaległości z tytułu przypadającej do zwrotu kwoty dofinansowania, wpłaty na poczet zobowiązania Beneficjenta, które nie pokrywają całkowicie kwoty podlegającej zwrotowi rozlicza się stosując art. 62 § 1 i 55 § 2 Ordynacji podatkowej. W związku z powyższym Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydał postanowienie nr 207/22 z dnia 16 listopada 2022 r. w którym to:

- 1) na poczet należności głównej zobowiązania z tytułu kwoty dofinansowania z EFRR podlegającej procedurze odzyskiwania zaliczono kwotę w wysokości: 345 333,81 zł (słownie: trzysta czterdzieści pięć tysięcy trzysta trzydzieści trzy złote, 81/100),
- 2) na poczet odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych zaliczono kwotę w wysokości: 83 518,95 zł (słownie: osiemdziesiąt trzy tysiące pięćset osiemnaście złotych, 95/100).

W dniu 07 listopada 2022 r. do Sekretariatu Marszałka Województwa Świętokrzyskiego wpłynął wniosek Strony znak: IOS.7332.43.2022 z dnia 04 listopada 2022 r. z prośbą o umorzenie odsetek wynikających z decyzji nr 163/22 z dnia 25 maja 2022 r. utrzymaną w mocy decyzją Zarządu

Województwa Świętokrzyskiego nr 186/22 z dnia 31 sierpnia 2022 r. Na wniosek Strony, zgodnie z art. 61 § 1 k.p.a zostało wszczęte postępowanie administracyjne w przedmiocie udzielenia ulgi w **postaci** umorzenia odsetek od należności określonych decyzją Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 163/22 z dnia 25 maja 2022 r. Beneficjent pismem znak IR-XIV.432.3.174.2022 z dnia 18 listopada 2022 r. poinformowany został iż zgodnie z art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p. należności, o których mowa w art. 60 u.f.p., właściwy organ może na wniosek zobowiązanego umarzać w części, odraczać terminy spłaty całości albo części należności lub rozkładać na raty płatność całości albo części należności – w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi zobowiązanego. Pozytywne rozpatrzenie wniosku stanowiącego przedmiot niniejszego postępowania wymaga wykazania przez Beneficjenta jednej z powyższych przesłanek. W związku z powyższym Beneficjent zobowiązany został do przesłania dokumentów potwierdzających sytuację ekonomiczną Gminy Obrazów, niezbędnych do rozpatrzenia niniejszego wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma. Pismo zostało odebrane przez Beneficjenta przez system komunikacji elektronicznej ePUAP w dniu 18 listopada 2022 r. W odpowiedzi na ww. pismo w dniu 02 grudnia 2022 r. do tut. Urzędu wpłynęły dokumenty dot. sytuacji ekonomicznej Gminy Obrazów, tj. sprawozdanie Rb-27S, Rb-28S, projekt WPF na lata 2023-2029, kosztorysy inwestorskie oraz ofertowe, protokoły strat, uzasadnienie projektu budżetu na rok 2023.

W dniu 09 grudnia 2022 r. Organ stosownie do postanowień art. 10 § 1 k.p.a sporządził zawiadomienie Strony o przygotowaniu materiału dowodowego do wydania decyzji w sprawie udzielenia ulgi w przedmiocie umorzenia spłaty odsetek od należności określonych decyzją Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 163/22 z dnia 25.05.2022 r., stanowiących należności, o których mowa w art. 60 pkt 6 u.f.p.

W terminie 7 dni od daty doręczenia niniejszego zawiadomienia, Strona mogła zapoznać się z aktami sprawy, w oparciu o które zostanie podjęta stosowna decyzja i wypowiedzieć się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Dokumentacja została udostępniona do wglądu w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, Departament Funduszy Strukturalnych, ul. Sienkiewicza 63. Jednocześnie, w niniejszym zawiadomieniu, z uwagi na konieczność doręczenia go i umożliwienia Stronie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, Organ w oparciu o art. 36 § 1 ustawy k.p.a powiadomiła Stronę o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy tj. do dnia 08.03.2023 r.

Pismo zostało odebrane przez Beneficjenta przez system komunikacji elektronicznej ePUAP w dniu 09 grudnia 2022 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym i po przeanalizowaniu całości zgromadzonego materiału dowodowego należy stwierdzić, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 2 lit. a u.f.p., organem pierwszej instancji właściwym do wydawania decyzji w odniesieniu do należności, których mowa w art. 60, jest w przypadku płatności w ramach programów finansowanych ze środków europejskich – instytucja zarządzająca.

Na mocy art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p. właściwy organ, na wniosek zobowiązanego, może udzielać określonych w art. 55 ulg w spłacie zobowiązań z tytułu należności, o których mowa w art. 60.

Zapisy niniejszej ustawy dają Instytucji Zarządzającej możliwość umorzenia w całości lub w części należności pieniężnych o charakterze niepodatkowych należności publiczno-prawnych (art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b w zw. z art. 55 u.f.p.). Należności publiczno-prawne należy rozumieć jako należności niebędące podatkami i opłatami, stanowiące dochód budżetu państwa lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikające ze stosunków publicznoprawnych. Ich podstawą są przepisy powszechnie obowiązującego prawa, a cechą charakterystyczną podporządkowanie w granicach wyznaczonych prawem objętych nimi jednostek, organom wyposażonym we władztwo publiczne. Na mocy art. 60 pkt 6 u.f.p. do niepodatkowych należności o charakterze publiczno – prawnym należą również należności z tytułu zwrotu płatności dokonanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

Zgodnie z art. 67 ust. 1 u.f.p. do spraw dotyczących należności z tytułu zwrotu płatności dokonanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, o których mowa w art. 60 u.f.p., nieuregulowanych ustawą o finansach publicznych stosuje się przepisy k.p.a i odpowiednio przepisy działu III Ordynacji podatkowej.

Na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), do zadań zarządu województwa należy w szczególności m.in. przygotowanie projektów strategii rozwoju województwa, planu zagospodarowania przestrzennego i regionalnych programów operacyjnych oraz ich wykonywanie.

Zgodnie z art. 6 i art. 9 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818,

z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą wdrożeniową” za przygotowanie i prawidłową realizację programu operacyjnego odpowiada instytucja zarządzająca, którą w przypadku regionalnego programu operacyjnego jest zarząd województwa. Na podstawie art. 9 ust 2 pkt 9 lit. b ustawy wdrożeniowej do zadań instytucji zarządzającej należy wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 u.f.p.

Należy podkreślić, że każdy beneficjent, przystępując do konkursu w ramach jakiegokolwiek działania, jest obowiązany zapoznać się z zasadami konkursu, wytycznymi i obowiązującymi przepisami prawa.

W umowie o dofinansowanie projektu Beneficjent przyjął obowiązek realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu. Beneficjent zobowiązał się do wydatkowania środków zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami. Nie wywiązując się z warunków umowy o dofinansowanie projektu, musiał liczyć się z koniecznością zwrotu dofinansowania środków EFRR z odsetkami.

W postępowaniu o udzielenie ulgi organy stosują uznanie administracyjne. Ponieważ ulgi w zapłacie należności oparte są na uznaniu administracyjnym, w doktrynie uznaje się, że postępowanie związane z ich stosowaniem ma charakter dwustopniowy. W pierwszej kolejności organ rozstrzygający sprawę powinien ustalić, czy w sprawie zaistniały przesłanki warunkujące możliwość zastosowania ulgi, a następnie podjąć decyzję, czy na podstawie przysługującego mu uznania administracyjnego zastosuje tę ulgę (za: P. Majka [w:] Ustawa o finansach publicznych. Komentarz, red. Z. Ofiarski, LEX/el. 2021, art. 64.). Uznaniowy charakter decyzji o udzieleniu ulgi w spłacie zobowiązań nakłada na organy obowiązek wnikliwego ustalenia stanu faktycznego oraz prawidłowej oceny zebranych dowodów. Ocena, czy przesłanki udzielenia ulgi istnieją w konkretnej sprawie, może być dokonana tylko po wszechstronnym i wnikliwym rozważeniu całokształtu materiału dowodowego, a poprzedzać ją powinno wyczerpujące zebranie całego materiału dowodowego oraz dokładne wyjaśnienie okoliczności faktycznych (tak min. wyrok WSA w Lublinie z dnia 12 października 2017 r. I SA/Lu 533/17)

Beneficjent, składając wniosek w przedmiocie udzielenia ulgi w formie umorzenia odsetek wynikających z decyzji Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 163/22 z dnia 25 maja 2022 r., argumentował go: trudną sytuacją finansową partnerskich samorządów, do której doprowadziły wydarzenia takie jak pandemia koronawirusa, wojna w Ukrainie, wzrost cen energii i surowców energetycznych, wysoka inflacja oraz wzrost stóp procentowych. Beneficjent stwierdził, iż zapłata kwoty odsetek jest olbrzymim wydatkiem, który może zakłócić realizację budżetów partnerskich gmin.

Na wstępie rozważań należy zauważyć, iż Informacja Pokontrolna nr KC-I.432.596.1.2020/IO-1/P wskazująca, że doszło do naruszenia postanowień § 12 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu w związku z art. 144 ust. 1 ustawy Pzp, ponieważ Beneficjent dokonał niedozwolonej zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy oraz naruszenia art. 29 ust. 2 i art. 7 ust. 1 ustawy Pzp w związku z opisem przedmiotu zamówienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję poprzez określenie przez Zamawiającego zbyt krótkiego terminu realizacji zamówienia została sporządzona 12 maja 2021 r.. Oznacza to, iż Beneficjent już w maju 2021 r. posiadał wiedzę i świadomość, iż zostanie nałożona korekta finansowa na część wydatków ujętych do rozliczenia dofinansowania.

Ponadto, Beneficjent kolejny raz został poinformowany wezwaniem z dnia 23.02.2022 r. o konieczności zwrotu wykorzystanego niezgodnie z przeznaczeniem i z naruszeniem procedur dofinansowania w wysokości 428 852,76 wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, a co zatem idzie miał świadomość konieczności zwrotu środków.

Należy podkreślić, iż pomimo świadomości konieczności uregulowania ciężącego ww. zobowiązania Beneficjent nie uregulował tej należności, ani też nie podjął żadnych czynności zmierzających chociaż do częściowego uregulowania tego zobowiązania względem Instytucji Zarządzającej w tym okresie.

Dopiero w dniu 28 października 2022 r. Beneficjent dokonał na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej częściowej wpłaty (kwoty należności bez wymaganych odsetek w wysokości

określonej jak dla zaległości podatkowych) w wysokości 428 852,76 zł, a więc 17 miesięcy po stwierdzeniu okoliczności, o których mowa w art. 207 ust. 1 u.f.p.

Beneficjent wskutek własnej autonomicznej decyzji nie zdecydował się na wcześniejszą spłatę ciążącego zobowiązania, czy też podjęcia kroków w celu zabezpieczenia środków na jego spłatę, a co za tym idzie w sposób realny i znaczący wpłynął na wysokość odsetek liczonych jak dla zaległości podatkowych, które liczone są od dnia przekazania środków na podstawie wniosku o płatność nr RPSW.03.01.00-26-0030/17-003, tj. 27 kwietnia 2020 r. do dnia zwrotu całości zobowiązania, należy więc podkreślić, iż ww. odsetki z każdym kolejnym dniem rosną, aż do ich całkowitej zapłaty.

Wobec powyższego, trudno jest przyjąć w analizowanej sprawie, iż przedmiotowe zobowiązanie powstało na wskutek nadzwyczajnych i wyjątkowych okoliczności, spowodowanych działaniem czynników, na które Beneficjent nie miał wpływu i które były niezależne od jego postępowania tj. działania Beneficjenta w zakresie rozporządzenia przedmiotowymi środkami spowodowały niekorzystną dla niego sytuację, skutkującą zwrotem powyższych środków.

Korzystanie przez Beneficjenta z dofinansowania na realizację projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 powinno być poprzedzone wnikliwą weryfikacją własnych zasobów finansowych, tak aby zapewnić realizację zaplanowanego przedsięwzięcia. Starając się o dofinansowanie ze środków unijnych Beneficjent zapewniał, iż poniesie ryzyko ewentualnych niepowodzeń w realizowaniu projektu.

W omawianej sprawie Beneficjent nie powinien zwlekać ze zwrotem oczekując na rozstrzygnięcie sprawy decyzją administracyjną. Zobowiązanie Beneficjenta do zwrotu kwoty dofinansowania wykorzystanego niezgodnie z umową powstaje bowiem z mocy prawa, a nie z chwilą wydania decyzji, doręczenia jej ani uzyskania przymiotu ostateczności. Tym samym Beneficjent powinien był zabezpieczyć środki i dokonywać spłaty zobowiązania od momentu kiedy ono powstało.

Podkreślenia wymaga również fakt, iż zgodnie z § 3 ust. 3 pkt. 2 umowy partnerskiej zawartej w dniu 17 października 2017 r. w celu realizacji Projektu polegającego za zakupie i montażu instalacji OZE w gminach: Obrazów, Wilczyce, Sadowie, Wojciechowice, Waśniów dla potrzeb realizacji projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 Lider Projektu tj. Beneficjent zobowiązał się do koordynowania, monitorowania, nadzorowania prawidłowości działań Parterów przy realizacji Projektu. Ponadto w § 4 ust. 1

niniejszej umowy zawarto informację, iż Partnerzy są współrealizującymi Projekt. Tym samym należy stwierdzić, iż strony umowy odpowiadają solidarnie za realizację Projektu w tym również budżetu i jego prawidłowe wydatkowanie zgodnie z zasadami zawartymi w umowie o dofinansowanie. W związku z powyższym w okolicznościach sprawy za udzieleniem ulgi nie przemawiają względy gospodarcze w szczególności możliwości płatnicze Beneficjenta, który po zapłacie odsetek ma zgodnie z zawartą umową partnerską prawo do obciążenia częścią zapłaconych odsetek partnerów Projektu. Analiza przedstawionej przez Beneficjenta dokumentacji wskazuje, iż Gmina w latach 2019-2021 utrzymywała stały deficyt budżetowy na poziomie od 3 do 5 milionów złotych (sprawozdania roczne z wykonania budżetu). Sam fakt istnienia deficytu budżetowego po stronie jednostki samorządu terytorialnego nie jest jednak w perspektywie kraju niczym niezwykłym. Jak wynika bowiem z danych statystycznych publikowanych przez GUS w 2019r. deficyt wystąpił w 1054 gminach (43,7% ogólnej liczby gmin)¹, w 2020r. w 489 gminach, (20,3% ogólnej liczby gmin)² zaś w 2021r. w 292 gminach, (12,1% ogólnej liczby gmin)³. Beneficjent przedstawił ponadto dane dotyczące wzrostu stóp procentowych w związku z zaciągniętymi kredytami bankowymi oraz informacje dotyczące planowanych inwestycji i ich kosztów w roku 2023. Analizując powyższe należy stwierdzić, iż zaciąganie kolejnych kredytów na pokrycie wydatków inwestycyjnych oraz planowanie kolejnych inwestycji, które z tych kredytów mają być finansowane jest samodzielną i świadomą decyzją Beneficjenta. Tym samym Beneficjent poprzez realizację kolejnych inwestycji świadomie powiększa swoje zadłużenie pogarszając swoje możliwości płatnicze co ma wpływ na regulowanie istniejących już zobowiązań, w tych również tych, których dotyczy niniejsza sprawa.

Ważne względy społeczne lub gospodarcze zobowiązanego w rozumieniu art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p. to sytuacje, gdy z powodu nadzwyczajnych przypadków losowych lub szczególnego splotu okoliczności, nie jest on w stanie uregulować zaległości, przy czym nie można ich utożsamiać z subiektywnym przekonaniem dłużnika. O istnieniu względów społecznych lub gospodarczych zobowiązanego decydować powinny kryteria zobiektywizowane, zgodnie z powszechnie aprobowaną hierarchią wartości. Nie każde trudności finansowe mogą uzasadniać zastosowanie ulgi

¹ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/statystyka-sektora-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych/gospodarka-finansowa-jednostek-samorzadu-terytorialnego-2019,5,16.html>

² <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/statystyka-sektora-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych/gospodarka-finansowa-jednostek-samorzadu-terytorialnego-2020,5,17.html>

³ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/statystyka-sektora-instytucji-rzadowych-i-samorzadowych/gospodarka-finansowa-jednostek-samorzadu-terytorialnego-2021,5,18.html>

w postaci umorzenia należności, lecz tylko takie, które w konkretnych okolicznościach wiązałyby się z zagrożeniem istotnego interesu zobowiązanego (za: wyrok NSA z dnia 14 stycznia 2021 r. I GSK 1605/20, również: wyrok NSA z dnia 27 maja 2020 r. I GSK 1658/19). W niniejszej sprawie trudno mówić o nadzwyczajnych przypadkach losowych czy szczególnym splocie okoliczności, skoro, jak wynika jasno ze zgromadzonego materiału dowodowego, sytuacja finansowa Beneficjenta od kilku lat pozostaje niezmienna, reguluje on swoje należności i przysługuje mu roszczenie o zwrot części środków, o których mowa w decyzji nr 163/22 z dnia 25 maja 2022 r. utrzymaną w mocy decyzją Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 186/22 z dnia 31 sierpnia 2022 r. od innych Gmin będących partnerami projektu.

Ponadto, rozpatrując wniosek Beneficjenta, Instytucja Zarządzająca musi mieć na względzie, że przyznanie ulgi jednemu podmiotowi może skutkować zarzutem stawiania go w sytuacji uprzywilejowanej w stosunku do innych podmiotów, które wywiązują się rzetelnie z nałożonych na nie korekt finansowych (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 27 stycznia 2011 r., sygn. akt III SA/Wa 1159/10). Takim decyzjom sprzeciwiają się zasady wolnego rynku i wolności gospodarczej. Instytucja Zarządzająca jest zobowiązana do równorzędnego traktowania podmiotów korzystających ze wsparcia w postaci dofinansowania.

Jak już wyżej wskazano, kwestię ulg w spłacie zobowiązań z tytułu zwrotu środków w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich regulują ww. przepisy ustawy o finansach publicznych. Ich podstawą są przepisy powszechnie obowiązującego prawa, a cechą charakterystyczną podporządkowanie w granicach wyznaczonych prawem objętych nimi jednostek organom wyposażonym we władztwo publiczne. Instytucja Zarządzająca stwierdziła zatem, że możliwości płatnicze, jak również względy społeczne, nie przemawiają za umorzeniem odsetek jak dla zaległości podatkowych wynikających z decyzji Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 163/22 z dnia 25 maja 2022 r.

Ponadto, należy zauważyć, iż przyznanie Beneficjentowi ulgi w postaci umorzenia odsetek powstałych z jego winy zaległości, stałoby w sprzeczności z zasadą równego traktowania przez Instytucję Zarządzającą Beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, którzy znaleźli się w podobnej sytuacji.

W ocenie Instytucji Zarządzającej argumentem przemawiającym za nie przyznaniem ulgi, jest fakt, iż kwota przypadająca do zapłaty pochodzi ze środków unijnych, których Instytucja Zarządzająca jest jedynie dysponentem i które mogą być przeznaczone jedynie na wydatki uznane za

kwalfikowalne w danym działaniu programu operacyjnego i zgodnie z warunkami dofinansowania wskazanymi w Umowie o dofinansowanie. Środki wydatkowane w sposób nieprawidłowy muszą zostać zwrócone do budżetu Unii Europejskiej na koniec danego okresu programowania. Choć decyzje o zastosowaniu ulg w spłacie zobowiązań oparte są na tzw. uznaniu administracyjnym, to wierzyciel - w przeciwieństwie do wierzyciela w cywilnoprawnych stosunkach zobowiązaniowych - nie ma swobody w dysponowaniu wierzytelnością publicznoprawną, szczególnie że w przedmiotowej sprawie wierzytelność ta dotyczy środków publicznych z udziałem środków unijnych, co do których Instytucja Zarządzająca jest jedynie dysponentem, a wydatkowanie i rozliczenie przyznanego dofinansowania musi przebiegać w okresie programowania. W przypadku braku odzyskania tych środków przez Instytucję Zarządzającą obciążają one budżet Województwa. Wobec powyższego, należy uznać że umorzenie odsetek spowoduje uszczerbek finansowy dla organu czy budżetu Unii Europejskiej, gdyż gdyby to nie było prawdą to decyzja orzekająca o zwrocie nie byłaby zasadna i winna być uchylona przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach, co się jednak w analizowanej sprawie nie stało.

Mając na uwadze powyższe, Beneficjent miał świadomość, że odpowiedzialność za właściwą realizację przedmiotowej inwestycji spoczywa na nim, a co za tym idzie powinien również odpowiednio się zabezpieczyć na okoliczność ewentualnych konsekwencji finansowych w przypadku wykrycia przez organy kontrolne nieprawidłowości w realizacji przedmiotowego Projektu. Należy podkreślić, iż w przedmiotowej sprawie szczególnie interes publiczny przemawia za odmową udzielenia wnioskowanej ulgi, gdyż naruszona zostałaby zasada równego traktowania beneficjentów.

Mając na uwadze powyższe oraz przywołane orzecznictwo sądownoadministracyjne, Instytucja Zarządzająca stwierdza, iż w ramach analizowanej sprawy nie zaistniały żadne omówione powyżej przesłanki umożliwiające umorzenie odsetek wynikających z decyzji nr 163/22 z dnia 25 maja 2022 r. Co więcej udzielenie wnioskowanej ulgi byłoby wysoce niepożądane z punktu widzenia interesu społecznego i gospodarczego, bowiem to w jego definicji wskazano konieczność respektowania wartości wspólnych dla całego społeczeństwa, jak sprawiedliwość, bezpieczeństwo, zaufanie obywateli do organów władzy.

W świetle powyższego Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 orzeka jak w sentencji.

POUCZENIE

Decyzja jest nieostateczna w administracyjnym toku instancji. Beneficjent może złożyć do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji. Jeżeli Beneficjent nie chce skorzystać z prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Wpis od skargi wynosi 200 zł. W trakcie biegu terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Beneficjent może zrzec się wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wówczas, z dniem doręczenia Instytucji Zarządzającej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza brak możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Wicemarszałek
Województwa Świętokrzyskiego
Marek Bogusławski
(dokument podpisano elektronicznie)

Decyzję otrzymują:

- 1) Beneficjent: Gmina Obrazów z siedzibą Obrazów 84, 27-641 Obrazów,
- 2) a/a – 2 egzemplarze.